

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

361. 1

Hely

Idő

"1917"

Személy

Helyszám

Szerző: *Kaczér János*Cím: *A szegénység piacán*Forrás: *A Nap**Bp.**1917. IV. 29.*

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

361-1 "1917"

A szegénység piacán

* *

Idé is elvetődik az ember méhanap. A szegénység piacára. Nem, ez nem az igaz. Teleki-tér, noha itt vannak köröskörül a zsibárosok bódéi. S a zordon kalmárok itt állnak lesben a keskeny sikátorokban, mint hajdani országutakon a rabló várurak.

- Egy finom áncukat, uraság.
- Egy pár szép bagariacipőt, uraság.
- Böröndöt, uraság... gyerekkocsit, uraság... perzsaszőnyeget, uraság...

Az ember örül, ha ép bőrrel menekül. Holott a zordon kalmárok nem ivadéka a rabló váruraknak. Inkább ama jámbor kalmárok unokái, kiket a zsebrák várurak fosztogattak az utakon. De az unokák ezt a mesterséget jobban tudják már.

Hár hiszen nem is róluk van szó. Nem a hivatásos Teleki-térről. A szegénység piacáról, mely szintén itt van. Ide jön ki naponta a háborús szegénység, hogy egy-két darab rongyot vegyen, vagy kínálja a maga ócska rongyait. Ennek a piacnak itt semmi joga, semmi kiváltsága. A rendőr hatszor is szétkergeti. De hetedszer is összeverődik a vásár.

— Sok haszontalan ingyenélő! Hadimunkára kellene fogni őket.

— Miért nem szabad itt árulni? — kérdezem a szigorú rendőrtől.

— Csak odabarna szabad. — mutat a zsibárosok vásárcsarnokára — ahol megfizetik a helypénzt.

— Helypénz? Hiszen ez már jólét. Aki nek nyolcvan fillérje van vagy egy korona, még melengei odabaza az árut. Az agyonmosott párnahuzalokat, az ócska vasfazekat, a gyermekruhát.

Egy szegény asszony kis gyerekekötőt kínál. És két rojtos, színes szalvétát. A főköltőre is akadna is vevő. Egy másik szegény asszony:

- Hogy adja?
- Kilencven krajcár.
- Gyereking nincs?
- Az még kell.
- Ez nem kell?
- Már nem. Hajdaniótt is járhat már a gyerek. Meleg van.

— Azonban a hátszegélyző hivatal saját hatáskörében intézte el olyképpen, hogy a pénz visszafizettette Frischnek. A Hátszegélyző Hivatal megjelenése akkor lefoglalták az iratokat és az eljárás megindult. Közben Frisch elnök lett, átvette az intézkedést az egyesületben és teljesen önhatáskörben rendezte. Frisch Lajos sikasztásait már ismertették, szükséges azonban az egész ügy ismeretéhez a következők elmondása:

Pillarik Béla és Szolnay Albert, díjnokok, az egyesület jegyzői vették észre először, hogy Frisch szabálytalanságokat követ el. A Hátszegélyző Hivattal állandóan több kezelői személyzetet számolt el, mint amennyi tényleg működött és hamisított aláírásokkal ellátott nyugtáakra jogorvoslatlan pénzüsségeket vett fel. Pillarik kutatni kezdett Frisch dolgai után és kezébe került az egyesület egyik alkal-

malozottjának, Komárnak a levele, amelyben Rambauschek Oszkár nevű barátjának azt írja, hogy Frisch három darab szabadkei nyugtát adott át neki, hogy a törölt tételeket, jobban mondva az üres nyugtákon a lyakakat bélyegezze fel és írja alá. Pillarik mint ismeretes, választmányi ülés összehívását kérte április 13-ra, ezt azonban Frisch tiltakozása miatt nem lehetett megtartani. Április 16-án megjelent az egyesületben dr. Weisz Gyula kultuszminiszteri szántiszt, akit a Hátszegélyző Hivatal küldött felülvizsgálni. Weisz számítáncos megállapította, hogy nagyszabású sikkasztások történtek, melyeknek összege meghaladja a száz ezer koronát. Április 17-re újabb választmányi ülést hívtak össze és a választmányi ülés Frisch elnököt, Márkus József pénztárost és Sütő József titkárt felkötöztette. Ezen az ülésen Frisch és Márkus nem jelent meg, mert mint ismeretes, Frisch gutaütést szenvedett, Márkus pedig magára lőtt.

Miután kiderült, hogy Frischnek semmi baja nincs, előállították a főkapitányságra, ahol le is tartóztatták. Két nap múlva azonban ismét szabadon bocsátották, mert mint fentebb mondtunk, letartóztatása olyan ügyben történt, amelyben nem volt szükség a lefektetésre. Pillarik és Szolnay díjnokok dr. Weisz tanácsos megbízásából

— Vegye meg ezt is.
A svábasszony húzza az orrát.
— Hüba kínálja ennek — mondja a szomszédasszony. — A lósvát ez az angol szasszonyokhoz járattja.

— Nunál — emelgeti fejét a tojásos asszony.

A siróshangu nő sirja tovább:
— Szép, ócsó szoknyácskám! Van eladó! Loholva jön a rendőr s már messziről szétveri a népet.

— Gyerünk, gyerünk innen! Egy-kétőrel! Mi van abba a kufferba?

A háta mögött megszólal valaki:
— A Mágus Elza van benne.

A nyomornak tréfálkozni is van kedve. A rendőr felemeli a koffer fedelét. Sok ócska lim-lom.

Egy viharvert huszár pár cipőt ajánlat. Furcsa nézni, ez a hadi felcsapot kalmárnak.

— Milyen drága?
— Tizenhat korona.

Hamarosan akad rá vevő. A huszár varkargatja a tarkóját. Meggondolja.

— Izé, nem korona, hanem forint.

— Tizenhat forint?
— Igen.

— Be drága!
— Tegnap Újpesten már majd eladtam ennyiért. Már vevő is volt, csak eső kerekedett és elakadt a vásár.

Ennyiért nem veszik a cipőt. A huszár boszankodik, de nem mutatja. Megtartotta huszáros humorát.

— Mit keres asszonyság? — kérdi az egyik nézdelőzőt.

— Vekkerórát vennék.

— Vekkerót? Az van otthon három is.

— Nem adna el egyet?

— Nem ám — nevet a húszár — né-
lam a gyerek a vekker.

Egy cigányasszony palacsintát árul. Szomorú, szegény-palacsintát, husz krajcár darabja. Egy asszony, aki eladott egy ócska nadrágocskát, vesz belőle. És jóízűen eszi. Csemege.

De jön a rendőr és bekiséri a palacsintaáruló nőt. Tiltott dolgot árul, tiltott helyen. Általában az az érzése az embernek, hogy ennek a szegény népnek itt semmihez sincs joga. A legnagyobb vakmerőség, hogy él és ragaszkodik az életéhez.

Mégis él. Amíg otthon van valamicskéje, kihozza, eladja. El se hinnéd, mi mindent adnak-vesznek az emberek a szegénység piacán.

Egy öreg ember ócska cseréppipát kínál meg egy dohányzacskót. És egy kopott, görbe botot. Istenuccse, koldusbot.

A pipa, zacskó senkinek se kell. Ebben a dohánytalan világban . . . Ellenben a koldusbot.

Arra akad vevő.

Kaczér Illés